

Перелік використаних джерел: 1. Андрєєва В. Н., Гнатенко М. К. Методичний інструментарій інвестиційного менеджменту: часова вартість грошей в інвестуванні: – Харків: ХНАМГ, 2008.- 63с.; 2. Статистичний збірник «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності» за редакцією Овденко Л. М. – К.: Державний комітет статистики України, 2010. – 58 с.; 3. Г.Ю. Штерн. Корпоративне управління: Навч. посібник для студентів спеціальності 7.050 201 „Менеджмент організацій”. – Харків ХНАМГ, 2005. – 243 с..

В.А. ЗДІР, аспір., Черкаський державний бізнес-коледж

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Сучасний стан розвитку економіки України засвідчує вичерпність можливостей екстенсивного економічного розвитку та необхідність переходу до нових інструментів його прискорення, адекватних стану розвитку світової економіки. Сьогодні поза інноваційним шляхом Україна не зможе реалізувати жодної серйозної перспективної програми соціального та економічного розвитку.

Становлення інноваційної моделі розвитку економіки в Україні, як завдання економічної політики, має супроводжуватися органічним поєднанням політичних, гуманітарних, суспільно-психологічних, інституційних передумов; новими організаційно-економічними, правовими та інституційними рішеннями та узгодженням державної промислової, фінансової, податкової політики з державною політикою у сфері освіти, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

Інновації виявляють подвійний вплив на динаміку економічного зростання: з одного боку, відкривають нові можливості для розширення економіки, а з іншого - роблять неможливим продовження цього розширення в традиційних напрямках.

Інноваційний тип розвитку характеризується перенесенням акценту з науково-технічних рішень на використання принципово нових прогресивних технологій, переходом до випуску високотехнологічної продукції, прогресивними організаційними та управлінськими рішеннями в інноваційній

діяльності, що стосується як мікро -, так і макроекономічних процесів розвитку ресурсозбереження, інтелектуалізації всієї виробничої діяльності.

Вихідним та принциповим моментом для побудови нормативно-правового поля з питань забезпечення інноваційного розвитку є встановлення змісту та місця інноваційної політики в структурі економічної політики держави. Витоки розв'язання поставленого питання слід шукати в функціях, виконання яких покладається на державу.

Однією з основних функцій держави є інноваційна, що охоплює питання створення умов, стимулювання, забезпечення та підтримки інноваційної діяльності, а також охорони та захисту інтересів суб'єктів такої діяльності.

Забезпечення інноваційного характеру функціонування суспільства в сучасних умовах численних викликів є універсальною функцією держави, що повинна підтримувати соціально корисні інновації в усіх сферах життєдіяльності, а не тільки у сфері виробництва. Тому, забезпечення інноваційного характеру розвитку економічних відносин, як головного чинника підтримки конкурентоспроможності національних суб'єктів господарювання і національної економіки, є самостійною функцією держави.

Це дозволяє визначити дві площини інноваційної функції держави. З одного боку, держава як інститут, який обслуговує інтереси суспільства, має забезпечувати не просто нормальну життєдіяльність її громадян, а й створювати умови для здійснення ними господарської діяльності. Тому, як єдина політична організація суспільства, що володіє спеціальним апаратом управління та видає обов'язкові для її населення норми поведінки, держава, що проголошує себе як соціальну та правову, має орієнтуватися при здійсненні законотворчої діяльності на запровадження ефективних правил господарської діяльності. Оскільки в сучасних умовах нововведення набули характеру фактору виробництва, фактору конкурентоспроможності, то на державу має бути покладено завдання запровадження таких інструментів та механізмів, що націлені на використання суб'єктами господарювання у власній діяльності будь-яких інновацій - нововведень у широкому сенсі. Іншими словами, в

рамках виконання інноваційної функції держава має стимулювати суб'єктів господарювання до ведення їх діяльності в інноваційний спосіб, тобто із застосуванням, впровадженням, реалізацією нових рішень, розробок, способів, методів, процесів, технологій.

Інноваційний спосіб господарювання, який базується на використанні в процесі здійснення господарської діяльності будь-яких нових розробок, рішень, ідей та відповідає одній з провідних зараз інноваційно-інвестиційній моделі економічного розвитку, фактично узгоджує як приватні, так і публічні (державні) інтереси, оскільки позитивні результати діяльності національних суб'єктів господарювання становлять підґрунтя соціально-економічного розвитку країни в цілому. Його можна назвати буфером між приватними економічними та державними інтересами, який забезпечує їх координацію та взаємодію.

Виходячи з цього на державу покладається обов'язок щодо створення умов для переходу суб'єктів економічних відносин до інноваційного способу господарювання. Інновації мають стати складовою кожного виду діяльності, реалізовуватися у будь-якій галузі народного господарства. За такого підходу стає очевидним, що завдання стимулювання переходу суб'єктів економічних відносин до інноваційного способу господарювання вимагає від держави врахування інноваційної компоненти при розробленні кожного напрямку державної соціально-економічної політики.

Інша площина інноваційної функції держави пов'язана з іншим аспектом поняття «інновацій» - у зв'язку з покладанням на нього публічно-правового навантаження. Циклічні економічні кризи частково є результатом невідповідності між потребами науково-технологічного розвитку та інституційною структурою, яка склалася в країні. Інновації ж дозволяють зменшити або навіть ліквідувати економічне відставання завдяки заміщенню або формуванню, або оновленню виробничо-технологічних систем відповідно до вимог та потреб нового технологічного укладу. Тому, подолання економічної депресії можливе шляхом структурної інституційної перебудови та

пристосування поведінки суб'єктів господарювання відповідно до технологічних змін, що відбулися.

Поряд із технологічними змінами перехід до кожної нової техніко-економічної парадигми та вихід із економічної депресії до нового економічного росту включає формування нових форм організації виробництва, нової структури валового внутрішнього продукту, нової структури інвестицій, нових типів інфраструктури, які забезпечують відповідні виробничі умови. Тому, держава має стимулювати, з одного боку, створення тих інновацій, які є соціально-корисними або стратегічними з точки зору публічних інтересів, незалежно від їх ринкової вартості, з іншого ж, - формування попиту з боку суб'єктів господарювання на них, тобто підтримувати їх розповсюдження.

В процесі історичного розвитку держави в її функціях відбуваються зміни: одні з них відпадають, інші - поглиблюються та змінюють свій зміст, треті - з'являються. Але, у всіх випадках, вони обумовлюються властивими певному історичному періоду економічними та соціально-класовими структурами суспільства, сутністю держави та її соціальним призначенням. Тому, за умов здійснення переходу до постіндустріального суспільства із орієнтацією на впровадження інноваційної моделі економіки виконання державою інноваційної функції не лише доцільно, а й необхідно та своєчасно. Її реалізація відображується не лише на внутрішньому стані держави, ай на її зовнішньому положенні.

Іншими словами, інноваційна функція держави, яка носить національний характер та належить до внутрішніх напрямків діяльності останньої, відбивається й на її зовнішній сфері, має свій зовнішній, міжнародно-правовий аспект.

Таким чином, інноваційна функція держави є наслідком сучасного етапу загального розвитку та відображає завдання і орієнтири держави як особливої організації публічної влади та суспільства в цілому. Ця функція реалізується не лише в межах державної інноваційної політики, предметом якої виступає формування та забезпечення стійкого розвитку ефективної національної

інноваційної системи, а й через кожний напрямок економічної політики держави.

В.О. ЗІНЬКІВСЬКА, студ., *Л.М. РИМАРЕВА*, ст. викл., ВТЕІ КНТЕУ,
Вінниця

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Інновації перетворюється в одну з найважливіших сфер, які визначають перспективи економічного й культурного розвитку будь-якої країни. На частину нових або удосконалених технологій, продукції, обладнання, що містять нові знання або рішення, у розвинутих країнах приходиться від 70 до 85% приросту валового внутрішнього продукту [1].

Україна, яка входила до "тридцятки" країн світової інтелектуальної еліти, успадкувала від СРСР значний науково-технічний потенціал. За даними досліджень, проведених ООН на початку XXI століття, Україна посідала одне з перших місць у світі за кількістю наукових співробітників. Рівень освіченості українців перевищував середній індекс країн Східної Європи і СНД [4].

На сьогодні Україна залишається серед світових лідерів за такими напрямками фундаментальної науки, як фізика, математика, інформатика, хімія, фізіологія, медицина; має піонерні напрацювання та прикладні розробки у сфері лазерної, кріогенної, аерокосмічної техніки, засобів зв'язку та телекомунікацій, програмних продуктів.

Проте протягом років незалежності України розроблено лише два довгострокових стратегічних документи: Програму економічного та соціального розвитку 1999-2010 рр. („Україна-2010”) та Стратегію економічного та соціального розвитку України “Шляхом європейської інтеграції” на 2004-2015 роки. Однак ці стратегічні документи не трансформувалися в чіткі плани заходів, а запровадження стратегічного